

Յ Ե Ն Է Ք

Մ Ո Ւ Ս Ս Վ Վ Ե Ր

ՐԻՍԱԼԷՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՀԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՄԷՊԱՀԻՍԻ ՄԻԻՖԻԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

17 Յուլիս փաղար կիւնիւ երբեք
նիսա պիր չօդ զէվաթը քիրամ վէ ա-
վամմ հաղըր օլտուղու հալտէ, Պէր-
պէրեան նամ վարժարանին թէվ-
զիլ միւքեափաթ զիյնէթի Զաթը
Հաղըրէթի Թաճտարիլէրինին իզտի-
եատը հօմր ու իզպալլէրի էտիյէսինի
շամիլ Թիւրքճէ պիր չիւր իլէ աչըլըպ,
վէ Գեր. իզմիրլեան Մատթէոս Սըր-
բազան թարափընտան թէշլիդաթը
հալի օլարագ իրատ պուրուլան
նուլթգ իլէ խիթամ պուլտու:

Իշպու զիյնէթաէ նաղարը թէվէճ-
ճիւհիւ ամմէնի ճէլպ էտէն խուսու-
սաթտան պիրիսի. իքմալը տէրալի
պիրլէ շահատէթնամէ ալան ալթը
նէֆէր մալիւմ իւլ էսամէ թալէպէ
էֆէնտիլէրտէն թաղուր Գարակէօղ-
եան էֆէնտիլին պիրի իրինճի, վէ օն
պէշի պիրինճի օլարագ օն ալթը տէրս-
տէ Մրցանակ գաղանմըլ օլտուղու,
վէ տիկէրի տախի, հէմէհրիմիզտէն,
վէ ահուպպայը գատիմէմիզտէն ն.

Շահպաղ էֆէնտիլին մախտումի Լեւոն
էֆէնտիլին 15 եաշընտա օլտուղու
հալտէ, չարեք սաաթ գառտոր սիր-
մէճէսինէ իրատ էթտիլի Ֆրանսըղ-
ճա նուլթուլտա, իպրաղ օլտուլտան
պէյաղէթ ու քէմալէթին տէրէճէյի
ֆէվզ էլ ատէտէ պուլունտուղու օլ-
մուշ, վէ ճիւմէ թարափընտան էլ-
չըրփիմալարը իլէ թաղալի ու թահսին
օլունմուշ տուր:

Սճաիպ հալ, պէօյլէ պիր Կէվմի
բիւրղաֆէրտէ նաղարը իթինա դան-
ղը թարաֆա աթֆ էտիլտէ, հէման
թէճտիտ ու թէղիտի մէտէրրէթի
միւճիպ աշվալը մուհասին իշթիմալէ
խապէթ էտէեօր օլտուղու սըրաուա,
նիչէ սատէտիլլէրին սուրուրու գալ-
պինի, էտէֆի մէրարէթ իլէ թէմգիճ
էթմէքտէ պուլունտուպ, վէ պուրտա
պիր գաչը զիւրլինին սարֆը նաղար
օլունմասը էլտէն կէլէմէնէն պաղի
խուսուսաթ տա նօգսան տէյիլ իտի:

Անլէրտէն պիրիսի, մէքթէպի մէղ-
պուր միւտիլի Ռեթէոս Պէրպէրեան
էֆէնտի թարափընտան գրաաթ օլու-

նան պէհաննամէնին, միշտ իրարմը իտարեան միշտ պիտի ունենային օրն փրկողն ունենալով, մէրթեալն հայր հաղորդուն տաճար զիեառէ մոզհարը մո լափփաղի ետէ լաւ օրամամաւորն, պապի բէտէրլէրին մո ալիէն իւճրէթտէն (զիղ) թէնդիլթ թէքլիֆինտէ պուլունմաւորը սէպէպիլէ, շակիրտան մրգտաւորն տէրէճէյի քեափիլէիէ իպլող օրն նամամաւոր օրուղունուն պիտի լիլէսի:

Տիկէրի՝ խուսուսի մէրթեալէրին ումուսիլէր գատար միլէթէ ֆաիտէմէնտ օրամամաւոր հաղորդուն, պապիլէրի թարափունտան թէրթիպ օրունան, վէ իֆսատտան, վէ միւճիպի թախտիլի էզհան օրմագտան պաշգապի իսայրը օրմաւան մագալթը մաալիւմէնին, զազէթէլէր իլէ նէշրինտէն, վէ եէք տիկէրէ նագլինտէն տօլաւը պէտանը թէէսիլէ Էտիլմէսի տիր:

Էլվէթ՝ մանէն վէ մատտէթէն միւշքիլթը իտարեան տաիր օրան քիւլիւ իֆատէյի հալէ մէճրայը հուսուս տէմէք օրան շու ճիհէթլէրի, կիուշի էֆքեարը սաղիմէ իլէ հէր տիլիէեէնին, մէսէրրէթ իշինտէ մահզուն, վէ մէֆիլէրէթ էսնաւորտա տիւշարը ինքիտարը տէրուն օրմամաւոր գապիլ տէյիլ իտիր:

Ճայը թէէսիլէ. պիղտէ՝ չօք քէրրէ իսթիֆատէ տէնիլէն շէյլն գաիտէեէ գարը իսթիսնաիլէթտէն, վէ ինթիզամ մուպիր օրան հարաքէթտէն պէքլիլմէսի իշուն, պիր զահապը զուր մէվճուտ պուլունտուղունտան տըր քի, պաղի բէտէրլէր՝ Էվլատ թէրպիլէսի պապիլտէ տալի իսթիսնաիլէթտէն ֆաիտէ չըգարմագ իսթէրլէր:

Սօրարըմ էհի ինտաֆա. պէօյէ պիր փաղարըղա գալըղմագ, պիր մէքթէպ գանճուուն իլալ, վէ զըմէնանին պինաւորն հէամ վէ միւզմէհալէթմէք թարիգինտէն մէնֆատթ աւամագտա իքէն, բէշինճէ քէնտիլէրինի տիւշարը մագարը, վէ պիլ ախէրէ մէնափիլի ումուսիլէեի սէքլմէտար գըղմագ տէյիլ մի տիր:

Վէ պէօյէ պիր տալիլին վէ զաիֆ ֆիլիլիլին, էճնէպի մէրթեալէրինտէ միւճիպի թան ու իսթիհա օլտուղու, վէ էն պաեաղը ատէմէր պիլէ օրալարտա տէյիլ պէօյէ պիր թէքլիֆէ, իլա աղմը թասալվուրինէ պիլէ ճէսարէթ էտէմէզ պուլունտուղու հալտէ. քէնտիլ իշիմիղտէ պուտալիլէ ճիւրաթ էթմէքլիք, Էլիլիլ իլէ տիգիմիղէ պալթա վուրուպ էզմէք իսթէմէքլիք տէյիլ մի տիր. վէ իշպու մաաքիւս հարաքէթին սէմէրէսի, մագարրաթ իշինտէն մէնֆատթ աւամագ զանունու զուրինին էն միսիլպէթէնիլ ճիհէթի տէյիլ տիր տէեա նէ տիր....

Կէլէլիմ՝ խուսուսի մէրթեալէրին ումուսիլէր գատար ֆաիտէպաիլ օլուպ, օրամամաւոր մէսէլէսինէ. պուճիհէթ էկէր շիմտիքի Սահմանադրուն ինունունուն թաիլին էթմիլ օլտուղու վաղիֆէ տաիրէսինտէ մուհաքէմէ Էտիլէճէք իսէ, փէք ալէա թէֆէհիւմ Էտիլիքի, պիր քօկրաւորն իսթամունա գատար պիր գաշ հէյիէթէ թէհալվիլ էտէր օրան ֆաիլի, վէ զայրը մէսուլ Հոգաւարճուն ինւարըն, վէ թաղ. Խորհուրդ լարըն նէգարէթի թահթընտա պուլունաւագ մէքլմէպլէրին, մէլհուզ վէ մէշհուտ օրան հէր նէվի իսթիեաւաթտան վա-

րիսթէ օլմալարը ֆարզ օլունսա պիլէ, պիր միւտիրի մէսուլը տախի իտարէսի ալթընտա պուլունան խուսուսի մէրթէպլէր գատար էմնիեթլի, միւքէմիէլ վէ տէ միւսմիր օլա պիլիր տէ-եհնլէր, զանն էթմէմ քի պու տէվրտէ պիր չօճու գ պիլէ գանուրը պիլիւնլէր:

Եօգ քի մէսէլէ պիր նազարը ու-մուսի տախիւնիտէ կէօգէտիլէճէք խէ, օրատա պիլ սիւքիւթ էթսէք պիլէ, հէր շէյտէ, հէր եհրտէ, վէ հաթթա էճղաը նամէշհուտ օլան էն ուֆագ թէրքիպլէրտէ պիլէ, ու-մուսիեթլին խուսուսիեթլտէն թէ-շէքիւլ էտէր իտուլիլի իմա ու իս-պաթ էթմէքաէ պուլունան թապիա-թըն, հէման տէմ տիլէ կէլէճէյի, վէ իսպաթը միւտտաաեա գըեամ էտէ-ճէյի աշիքեար տըր:

Ձիրա ումուսիեթլին պիրէր ճիւղի օլան խուսուսիեթլ, նէ գատար թէ-շապ, վէ գուվլէթի լաղըմէ իքթի-սապ էյլէր իսէ, հէյեթլի ումուսիյէ-նին տախի օ գատար գալի վէ մէթին սիւրէթտէ թէշէքիւլ էտէր իտուլի, տէյիլ եալընըլ թապիաթըն, իլլա մանթըգտան, վէ ագլ ու հիքմէթտէն հէր գանկըսընըն մէհէքքինէ վուրու-սա, իթիրաղը զայրը սալիհ պիր հա-գըգաթ չըգար:

(Գուսուրու պահսնա)

ԻԹԹԻՀԱՏԸ ՊԵՇԵՐԻՅԷ

Օնպիրիմնի նիւսիսէհն իսկամ (սա. 172)

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

ԵԱՇԱՄԱԳ, ՎԷ ԻԳԹԻՋԱՍԸ

Ճան պէտէնտէ պուլունտուղու հալ-տէ, ալէմաէ պուլունմագլըգա եաշա-մագ աէնիլիր օլտուղու մալիւմ տիւր:

Իմաի եաշամագլըղըն պիր թարզ, վէ գաիտէսի օլմագ լեաղըմ կէլէճէյի թապիի տիր. ինսան գըսըմ՝ պու գաիտէսի պիր էսաուր գալի իւզէրի-նէ վազ պիրլէ մուհաֆաղայը մէթա-նէթի ուղրունտա տախի պիլ ումուս մարֆը մէսաի վէ իգտամ էթմէլ խէ, ալընտան ըհաթթըղըլ տէմէք օ-լան հաեաթը, պիլ իթթիեար պէտ-թէրին հալլէրէ տիւշար էթմիլ տէմէք օլտաղը վաղիհ տիր:

Եաշամագ իչուն ինսանըն հալտիճի զարուրիյէտէն մաատուտ օլտարագ փէք չօգ շէյլէրէ իհթիեաճը օլտու-ղու գատար տա, քէնտի ալալարըն-տա մուհապպէթ վէ էմնիեթլի հու-սուլինէ էշիտտի իհթիեաճլարը վար տըր:

Հէլէ մուաշէրէթտէ, մուհապպէթ տէնիլէն իւլլի խասսիեթլ՝ եաշա-մագլըղըն ըուհու մէսապէսինտէ օլ-տուղու, վէ իթթիհատը պէշէրիլէնին պէնտ վէ քէմէնտի պուլունտուղու հալտէ, թէէսիւֆ օլունուր քի, ին-սանլար եարատըլըլարընտան պիրաղ վագըթ սօնրա, խազալիլ նէֆտանիյէ իլէ մէսուր, վէ հըրսը շան ու շէրէֆլէ մէֆթուն օլմալարընտան տօլտը, պէնտի մէղպուրի գաթ, վէ օլ վէճհ-լէ էսաուր իթթիհատը իֆսատ պիրլէ, պիր սիւրէթի ախէրէ թահվիլ էյէ-միլլէր. վէ ալընտա պիր պիրլէրի իլէ գարընտաշ մագամընտա եարատըլըլը-լար իքէն, ագվամը միւլթէ իֆէիէ ինգըսամ վէ թէֆէրրիւգ էտէրէք իս-թիրահաթը ումուսիլէնին, վէ ըա-հաթթըղըլ տան իպարէթ օլտն էօմ-րիւն, հէղարան գաթ տահա տիւշա-րը աշվալը պիհու զուրի օլմասընա սէ-պէպիեթլ վէրմիլլէր տիր:

Շու ալէմէ պիր նաղարը տըղգաթ իլէ պագըլըր իտէ, մա էթ թէէսիֆ սէյր էտէճէյիմիլ ահվայտան էն տէհ- շէթլիսի, հէմ ճինալէրիմիլտէն պա- յիլէրինին սունուֆու միւսթէլիֆէտէ պուլունան զարնաաշլարընը եէքաի- կէրէ աաուի էքպէր թանըթմագ, վէ անլէրին մուհապպէթ իլէ իսրարը էվ- գաթ իթմէլէրինի միւպէյիին օլան էվամիրի, քէնտի մէնֆաաթլարընը տիկէրէրին մաղարաթլնտան տրա- մագըլդ մանապընտա թէֆսիր պիրէ օ հօլա սէվդ գըլմագ, վէ ելնէ այնը մագսատա միւսթէլիի օլարագ, միւլէ ու ազվամը միւսթէլիֆէի պիր պիր- լէրինի թէարուղա, վէ եէք տիկէրի- նէ գարշը տէհէթլի միւհարէպէլէր, վէ միւտարէպէլէր աշլըմալընա, պու եիւլաէն նէշէ մտաէրանըն էվլատսըլ, վէ նէշէ աիլէնին սահպաիլ գալմա- լարընա, վէ հիսապսըլ խանէլէրին մահվ ու խարապընա սէպէ պիսէթ վէրմէքտէ պուլունմագ ինսաֆսըլը- ղընա ճիւրաթ էթմէքլէքտէն իսթի- ֆատէ էտէր օլմալարը տըր:

Իշպու ահվալը միւ ահիշէ, էֆքեա- րը ումուիյէճէ նէ վէճհէ թէլագըլ էտիլըր իտէ էտիլսին, պուլնարըն հիշ պիրիսի էվամիրի իլահիյէտէն մաա- տուտ տէյիլ տիր: Չունքի էվամիրի իլահիյէ, հագը, վէ աաուլէթ օլտու- ղունտան հիշ պիր վագըթ թագիիր, վէ իսթէնիլէն մագսատա թէֆսիր գապուլ էթմէլ. վէ-օ իտէ, եէքաի- կէրի սէվմէք իլէ մուգայէն օլուպ, ճիւլէնին իսթիրահաթը, քէմալէթի, իլմի, ֆաղիլէթի, վէ հաթթա ինսա- նիսէթի օ սանէտէ իսթիհալ էտիլէ պիլէճէյիտէն, պուլնուղ պիր շէյին գապիլի հիւսնիլ իսաֆ օլա պիլէճէյի-

նէ, էտնա միւթալէտ սահպի օլան- լար թարաֆընտան տախի հիւլմ վէ- րիլէմէլ:

Սէօղիւմիւղիւ պիրագ տահա իղահ էտէլիմ. հագը թէալէ էշլէֆի մաթ- լուգաթտան օլան նաթըգ ինսանը՝ էէքաիկէրէ միւսապի օլտուղու հալ- տէ, եինէ պիրպիրլէրինէ միւհթաճ պիր հալտէ եարաթմըշ օլտուղու, պիր գալմ նէ սիւրէթտէ սօղուպ, էօլ- մէքտէ իտէ, տիկէրինին տախի այնը հալտէ պուլունմալը, վէ պիր դըմ- տա աղաճա նօգոսան, վէ զէնկին վէ բէրիշան վար իտէ, քէլա օ պիրինտէ աաիսի օ կիպի օլմալը, վէ պիրիսինին տիկէրինտէն էյի եա տէ ֆէնա եա- րաալըմըշ օլտուղունա տէլալէթ էտէր էստէն պիր շէյ պուլունմալը, ա- լէլ ումուլ տիւնեատա վէ ինտ էննաա տիլեագը հասէնէ սահպի օլմալարը իլէ մագպուլ, վէ հուլարու Բապ- պանիտէ իտէ, եալընը ֆիլիլ ու ա- մէլլէրի իլէ էյի եա տէ ֆէնա օլ- տուղլարը իշուն մահրիւմ օլա պիլիլ օլմալարը իլէ թէհագըլիւգ էտէր:

Վէ պու հալտէ եալմանըն շար- թը, պու խասսիսէթլէր իլէ մութթա- սըֆ օլմագըլդ, վէ զիր օլունան խա- սաիսին նէթիճէյի սէմէրէսի իտէ, պու ալէմտէ մուհապպէթ վէ իթթիֆագ իլէ պարընմագըլդ օլտուղունու թէս- լիմ իթմէքլէք լեալըմ կէլիլ. րի, եէք տիկէրէ տէրքեար օլան իհթիեաճըն տախի, անճագ, զիքր օլունան մու- հապպէթ իլէ, վէ անըն սէմէրէսի օ- լարագ պիր պիրլէրիմիլէ մուալլէնէթ իթմէքլէք տէֆ օլունա պիլիլ իտու- յի պէտիհի իքէն, աճաիպի շունտա տըր քի ինսանլարըն, վէ գալմլարըն պիր պիրինտէն թէֆրիլի իշուն վագ

օլունմուշ օլան իւնվանն, պիր պիրինէ թէրծիհինէ մէտար օլա պիրիր պիր գուվէթի վար տըր կիպի, գավմ, գավմա վէ ինսան ինսանա պիր բուհ-ճանիեթ կէօթէրմէք աղմնտէ պու-լունմադ պիր գայիաէ հիւքմիւ ալմըշ տըր:

Պու իսէ, մագսատը խըլգէթիմիղէ մուղաիր, վէ էմրի Հագգա, վէ ագըլ ինսանա գարըլ օլտուղու տէրքետուր վէ զահր պուլունտուղու կիպի, էֆ-քետարը մէզպուրէեէ զահիպ օլանլա-րըն միւճէրքէտ հագգտան պէրի, վէ հիչ պիր խուսուստա անըն հիմաեթ-սինէ մագհար օլունմամաեաճաղը պէ-տիհի աիր:

Զիրա Ալլահ ատիլ օլուպ, վէ «Յա-կսը. Եուվաննա. Զէքէրիա վէ Մազա-քիա խիմէրինին սահիպի օլանլար պէ-նիմ իրաաթթիմի իճրա էթմիշ սաեըլ-մագլար, պանա կէլէպիլէճէքլէր ան-ճագ՝ ատիլ, վէ սասըգ օլան քիմսէ-լէր տիր» տէեու պուեուրմուշ տուր:

Ալլահըն ատալէթի թաստիգ, վէ թէպիմոէն պաշգա սէօզ գալտըրմագ օլտուղունու ումուլէն իթիրաֆ էտէն, վէ պիր էֆէնտինին՝ խըամէթքիարը-նա վէրտիյի էմրին, ինֆուղը իճրաադ-նը կէօրմէքլէ, սատագաթ վէ տօղ-լուլուղունա հիւքմ վէրմէք լեազըմ կէլիր իքէն. խըամէթքեար սուի իսա-ֆը մուամէլէսինի խամինին շէօհրէթի իլէ քէթմէ սայ ու իգտամ էթտիյի հալտէ, էֆէնտիսի տախի օլ վէճէլէ գապուլինի թէճվիլ էտէ պիրիր մի:

Պիլ ինսան օլտուղումուղ հալտէ գապուլ էտէմէզ օլտուղումուղ պիր խուսուսու, ատիլ Ալլահ նիճէ գա-պուլ պուեուրտուն, վէ մա մագիհի հէմճինսինտէն պիրիսինէ նազարը զա-րագ ու խուսումէթ իլէ պագգան պիր

ատէմ, հէր նէ սըֆաթլա մու թթասըֆ օլուր իսէ տախի, ինտ Ալլահ էյի վէ մագպուլ օլա պիլմէք միւլքին մի տիր:

Զիրա Ալլահ Թէալէ, ատհապը աղ-րազ, վէ ֆէսատրիշէ թագըմընըն ըէյիա, վէ համիսի օլմանըպ, անը ա-տիլ, վէ տօղլուլուղուն մէրճիի, վէ մէճմուլի տէյի թանըր, վէ թաստիգ էտէր օլտուղումուղ հալտէ. գանճուա ատալէթ նէզալինտէ, վէ էյի ատէմ-լէր ինտինտէ իթթիհամ էտիլմիշ օլան պիր ատէմ տէրկիահը Բապպանիտէ տախի մի թթէհիմ օլմալ մը:

Շիւպհէսիլ տիր. քի օլաճագ տըր զի-րա քիւթիւպիւ մէվճուտէնին ճիւմէսի վահիա Ալլահըն ատալէթ ինի վաղ էթ-մէքտէ, վէ հաթթա պիր գարընճա-նըն պիլէ զայ ու թէլէֆինէ սէպէ-պիսէթ վէրիլմէսինտէն մի ճանէպէթ օլունմասընը իրաաթէ պուեուրմուշ օլ-տուղլարընը պիլտիլմէքտէ օլտուղ-լարը սըրատա, հիչ քէնտի ճիւլի օլան ինսանլարըն պիր թիյիւնէ խալէլ կէլ-մէսինի նիմ նազար իլէ կէշմէսի պիլէ գապլէլ մի տիր:

Վէ էկէր պիթթէէվիլ պուեու կէշէր կիպի կէօթէրէն վար իսէ, ճէնտալը Հագգա վէրիլէն ատիլլիք իւնվանը իլէ քէնտի թէլէվիինի նագգ էթմիշ օլմալ մը. իշթէ պուեուտան խթիալալ օլունուր քի էմրի Հագգ. ինսանլարըն պիրպիրինէ դարազ պուլուղ էթ մէմէ-լէրինէ, վէ պիր պիրէրինի տիւլան մէ-տապէսինտէ սէվմէլէրինէ տաիր օլան իլհամ օլուպ, պուեուլ խարիճինէ չը-գըլմագ, պիրպիրլէրիմիլի սէվմէք պու-պինտէ օլան էմրի շէրիֆին ինթամ է-տէճէյի խթիրահաթթը իլալալ գըլմագ օլտուղու պէտիհի տիր:

Գ. Ս. Կ.

(Մապուսի սօնրա)

Տ Է Լ Է Մ Ա Գ

Օնայիրինճի նիս սիսեհեհե սեյլաւ (սա. 166)

Եւ Տէլէմագ աճապա նէ՝ վազըթ սէօ-
զիւ թէ ֆախիսիւր զըմընտա սէօյլէմէ հէ-
ճէք, վէ տիւրլէրի իչուն լիւզիւմիւզ օ-
լուպ, շախտընզը իսէ ֆախտէ մէնտ էտէր
օլան կիւզայ իչլէրտէ սիւքիւթ էտէճէք գա-
տար տղըլլանաճագսըն. սախրլէրի նագսը
քիւստէթին մուտֆիլ աւտ օլունաճագը
պիր չալուտ, մալիք օլտուզունուզ շիմէ-
յի քէրիմէնէ հայրան օլմագտալար իսէ
տէ, սէնի եալընզ պէն թանըմը, վէ
պիւթիւն գուսուրլարընը թէ ֆիսիմ էթ-
մէքիւյի վազիֆէ իթ թիսապ էթմէք տէ-
րէճէսինտէ մուհապլէթ պաղլամը օլ-
տուզում ճիհէթլէ, սանա հիչ պիր շէյի
խօշ կէօրէմիմ. էյ վաճ Տէլէմագ բէտէ-
րինիպին ազլ ու տրսեթթինտէն սիզ տա-
հա նէ գատար կէրիտէ պուլունմագտա
սընըգ։»

«Նէ սէեօրսունուզ. գազաամըն կա-
լիպսեա հիքեաեկսինի տիրիլ էտէ պի-
լթի մի խոխի» տէեու Տէլէմագըն սիւալ
էթմէսինտէ «Խայըր հէր հալտէ նագլ
էթմէլիտինիզ, ալտի Մէնտօր. լաքին
եալընզ անըն ըրգդաթընը թահրիք է-
տէճէք խուսուալարը իֆատէ իլէ, պազի
չուրտա պուրտա վէ սէրգլէրի պիր հալտէ
գալտընըզը, Սիչիւտապ վէ ազըպլթ
Մըսըրտա թութուլուպ էսիր օլտուզու-
նուզու աննատա պիլլի իսինիզ։»

Պու գատարը օնա քեաֆի իտի. ֆագ-
լասը՝ ալընտան անըն գալպինի եագըսլ
թութուչտուրան սէմի, թէգեիտ էթ-
մէքտէն պաշգա շէյէ եպրամատը. նէ
մութլու քի, իլահլար սիպին գալպինիզի օ
զէհիւտէն մաստուն սաղլաբեա խոխէր։»

Տէլէմագըն՝ հիճապը վէ հագիմի պիր
սէս իլէ «Եւ շիմտի նէ՝ եալիմալընըմ
տրր» տէեու թէքար էթմէսինտէ «Ար-
թըք սըրասը սալտը, տէտի Մէնտօր.
գազաամը պազըյնիզտէն պիր շէյ քէթմ
էտէմէլ օլտունուզ. վագը օլան հիքեա-
եկիւտէն էօյլէ նագթալար հիսս էթ-
տի քի, տույմատըզլարընտան տօլաեը

ալտանմասընն էհիմալի գալմատը.
վէ պունտան սօնրա էտէճէլինիզ իհիթի-
եաթքեարըզ, հիտտէթինի տալէթ էթ-
մէքտէն պաշգա իչէ եարամագ. եարըն
լիահլարըն սիգէ իհսան պուեուրումուչ օլ-
տուզլարը ալաթըքը քիւլլիւյէեի նագլ
էթ պիթիւր, վէ անճագ՝ պատէմա շախ-
սընզա միւճիպի ֆախր օլաճագ խու-
սուսաթ հագընտա իտարէյի լիսան
էթմէնին եօլունու էօյրէն։»

Տէլէմագ՝ պու բէնտի ֆախտէմէնտի
քէմալի խահիլլէ տիյնէտիքտէն սօնրա,
նէվմէ միւսթէղրագ օլտուլար։

Խուրշիտի սէմանըն իք գիւսալարը՝
րուի զէմինէ հէնուզ եաեըլմագտա իքէն,
Մէնտօր, օրման իչինտէն բէրիլէրի չա-
ղըրմագտա օլան կալիպսունուն սէսինի
իչիտէրէք Տէլէմագը ուեարուպ, «Ար-
թըք՝ նէվմինիզէ զալէպէ էթմէնին վագ-
թը տըր, տէտի. կիտէլիմ կալիպսեու
պուլալըմ. լաքին անըն շիրին կիւթթա-
րինտէն սագըն. օլմաեա քի գալպինիզի
օնա աչասընզ, մէտէլլէլէրինին սէմի
րիւսաքեարանէսինտէն խալթի տուր.
տիւնքի կիւն սիգի՝ բէտէրի ագիլինիզէ,
լաեիւզլէպ Աքիլլէսէ, շէօհէթ շիւար Թէ-
սէսա, վէ նամը լաեէմութի իհրազ էթ-
միչ պուլունան Հէրակլսէ թէրճիհ էթ-
մէքտէ իտի. աճապա մէտէ ու սիթալ-
լէրինին նէ տէրէճէ միւսալլէղալը շէյլէր
օլտուզունու հիսս էտէ պիլպինիզ մի,
եօգսա իֆատէլլէրինէ իթիմատ մը էթ-
տինիզ. պիլմիչ օլասընզ քի, քէնտի
սէօյլէտիքլէրինէ քէնտիտի պիլլէ ինան-
մագ. սիգի գալիֆ, վէ պթվար ու հա-
րաքեաթընզա զայրը մուվաթըգ օլան
սիթալլէրտէն ալտանաճագ գատար
ֆուզուլ զանն էթտիյինտէն տիր քի, պու
գատար մէտէ ու սէնանըզտա պուլու-
նուր։»

Պու սէօզլէրտէն սօնրա չըգըպ իլահէ-
նին քէնտիլլէրինէ միւնթալըրէ օլտուզու
մահալէ կիթտիլլէր. պունլարը կէօրիւր
կէօրմէզ, գալպինի տիւչարը հէյճան է-
տէն խալթ ու էնտիլլէեի սէթր էտիճի պիր
էսէրի մէսէրրէթ իլէ կիւլիւմէտի. նի-

չունքի Մէնտորուն տէլալէթի թահթըն-տա պուլունան Տէլէմագը տախի, բէտէ-րի իւլիս կիպի էլինտէն չըգարաճաղընը քէչֆ էթմէքտէ իտի:

«Կէլինիզ սէվկիւլիւմ Տէլէմագ, տէտի. շու ինթիզարը իսթիգասթարանէմի իգ-նա գըլմաղա իսթիճալ էտինիզ, պիւթիւն կէճէ սիզի Փիւնիկէտէն միւֆարիզաթլա, պիր թալիի ճէտիտ թէհարրի էթմէք իւզ-րէ Գըսթըսա ազիմէթ էտէեօր կիպի կէօ-րիւր իտիւմ. իմտի վագըթ ֆէվթ էթմէք-սիզին օ սէֆէրին նասը վուգու պուլ-տուղունու պիզէ նագլ էյլէ:»

Պունու տէեիպ, սըգ աղաճը պիր օր-մանըն կէօլէսի ալթընտա օլան, վէ պէ-նէֆէլէր իլէ մէմու պուլունան պիր չի-մէն իւզէրինէ օթուրտուլար:

Կալիպսօ՝ չէչմանը իշթիեագ, վէ սէվ-տանաք իլէ սըգը սըգը Տէլէմագա պա-գար, վէ Մէնտորուն իսէ, կէօլէրինին էն խաֆիֆ հարաքէթինի պիլէ տէնէմէքտէ օլտուղունա նէգարէն հիտտէթ տուեար իտի:

Պիւթիւն բէրիլէր օրատա սուս փուս տուրուպ, Տէլէմագը տիյնիմէք իւզրէ պաշ էյլիլէր, վէ աճը սէրպէսթճէ կէօ-րիւպ, վէ հիքետեէսինի սարիւ սիւրէթ-տէ էչիտէ պիլմէք իշուն, էթրաֆընը նիւմ տաիրէ շէթլինտէ գուշաթմիշ օլտուղլարը հալտէ, ալէլ ումուս կէօզ գըրփիմամաճա-սընա պու տէլիգանլըեա հասըր նագար էտէլէր իտի:

Իմտի Տէլէմագ եէրէ պողարագ, վէ պիր հիճապը բիւրիլմիւսգ իլէ գըզարա-րագ հիքեաեէսինէ շու վէճհէ միւսպա-չէրէթ էյլէտի:

«Միւսաիտ բուզիկեսար իլէ եէլէնլէ-րիմիզ տօլար տօլմաղ, Փիւնիկէնին արզը կէօլէրիմիզտէն նապէտիտ օլտու. վէ շունքի թապիաթլարընը պիլմէզ օլտու-ղում Գըսթըսըլար իլէ սէֆէր էթմէքտէ իտիւմ, պինաէն ալէյհ անլէրին հիւրմէ-թինի ճէլպ էթմէք մագաստը իլէ, հէր շէյի պիւս սիւքիւթ տէնէմէյէ, վէ իհթի-րագը ագըլանէ գաիտէսի իւզրէ հարա-քէթ էթմէյէ գարար վէրտիւմ:

«Լաքին էսնայը սիւքիւթիմտէ պիր թաթլը վէ աղըր ույգու պաստը, իւզվ-լէրիւմ կէվէեիպ պաղլանտը, վէ գալիւմ իսէ, քէնտիսինի հայրան էտէր օլան պիր հուզուր ու սուրուրու ամիգտէն միւթէ-լէզզիզ օլտու:

«Նապիեհ՝ պիր չիֆթ կէօվէրչին գօ-շուլմուշ արապասը իլէ, պուլուլարը եարարագ աղըլմագտա պուլունան Աստ-ղիկի կէօրտիւմքի, թըպգը Ովկիանոսուն քէօրիւքլէրինտէն խուրուճ էթտիյի ան-տէ նիւման օլուպ, Արամագղըն պիլէ կէօլէրինի գամաշտըրան իլէմագը մէլա-հէթի, պէշաչէթի հատասէթի, վէ լա-թիֆ նէգաքէթի իպրագ էտէր օլտու-ղու հալտէ, պիրտէն սիւրաթը թայրէթ իլէ եանըմա էնտի. վէ պիր թէպէսսիւմ իւզրէ էլինի ումուղումա գօեարագ իս-միմի վէրիպ, վէ շէյլէ սէյլէտի:

— Եւ նէվճիվանը Եունանի, իշթէ պէ-նիւմ տաիրէյի հիւքիւմէթիմէ կիրիեօր-սուն, ազ վագըթտան, մահզուզիէթ-լէր. մէսէրրէթլէր, վէ էն թուհաֆ բագս վէ էյլէնճէլէր գիրի փայըմտան թէվլ-լիւտ էտէր օլան օլ ճէզիլիլէյի մէսուտէկէ մուվասալաթ էտէճէք, վէ օրատա քեսին մէզպահլարա, խօշպուլ պուլսուրաթ թիւթաիւրէճէքսին. վէ պէն իսէ, սէնի պիր բուտի ղէվգ ու սէֆաեա ղարգ է-տէճէլիւմ տիր. թաթլը իւմիալէրէ գալ-պինի աջը վէր, վէ իւահէլէրին ճիւմլիւր-տէն գուզվէթլիսի օլուպ, վէ սիզի սէ-աուլթմէնտ գըլմագ իսթէէն պիր ի-ւահէեէ օլմաեա քի իւզարը մուլալիֆէթ էյլէնէսին: —

«Օլ արալըգ քիւշիւճէք գանաթլարընը չըրիւտարագ վալիտէսի էթրաֆընտա ուշուլմագտա պուլունան թըֆու Երոտու կէօրտիւմ. էկէրչի բուխաարինտէ պէշա-չէթ, լաթաֆէթ, վէ թէպէսսիւմիւ շէ-պասպէթ փարլամագտա իտի իսէ տէ, թա քի տէրունի գալպի ինտան գատար թէէսի իլլէտիր օլան կէօլէրինին իշին-տէ, պիլմէմ նէ վար իտի քի, պէնի տիւ-չարը խալֆ էտէր իտի. պանա պագ-տըգճա կիւլէր իտի ամմա, պու կիւլիւշիւ,

միւսփոխ, միւսթէհզի, վէ զալըմանէ օլ-տուղու պէտիհի պիր կիւլիւշ խոխ:

«Ալթուէն թիւքէշինուն օգլարընըն էն քէսքինինի չըգարըպ, վէ ճանսիթան ես-եընը գուրարագ, հէման սինէմի տիւմէք ալմինտէ իքէն, պիր տէ Աթէնաս՝ պաղ-թէթէն բուսոււմայը գուհուր էտէրէք հ-գիւսեան գաղդանը իլէ պէնի մուհաֆազա էյլէտի:

«Պու իլահէնին լիգասընտա կէօրիւլէն կիւզէլլիք, Աստղիկտէ վէ հարաքէթին-տէ միւշահատէ էթմիշ օլտուղում հիւսն ու ճէմուլ միսիլու նէրմիսք վէ իշվէքեար օլմանըպ, պիւպքա զաքէթ սատէ, թէգ-եինսիտուն ազատէ, վէ փաքիլէ օլմա-սը իլէ պէրապէր, աթվարը նէգաքէթ միշվարընըն հէր պիր խաստիսի տախի, սաքին, մէթին, քիսլոր, բիւր իգթիտար, վէ իպհէթշիար խոխ:

«Երոս՝ աթտըղը օգուէն՝ էգիւսի տէլէ-մէնէրէք գայըպ եէրէ տիւշտիւլիւ ի-չուն, խըշմուլու պիր հալ իլէ տէրունի տիլտէն աճը աճը աճ չէքէրէք մաղլու-պիւնէթինունն տօլանը խէճիլ օլտու:

— Երգը կիթ չուրատուն պաղըրորը Աթէնաս, տէֆ օլ թըֆըլը քիւսթախ, սէն անճագ սէֆահաթը մասեուպէնի, իլմէ, Ֆաղիլթէ, վէ միւսուէ չէօհրէթէ թէրճիհ խոխն զաիֆտիլ քիսնէլէրէ զա-լէպէ էտէ պիլիրսին:

«Երոս պու սէօզիւ էշիտիր էշիթմէգ տիւշարը խըշմը չէտիտ, վէ հավանա բէր-վաղ պիրլէ նապէտիտ օլտու:

«Աստղիկին Ուլմիպոսա ալտէթի էսնա-սընտա, կէօզտէն նիհան օլասընա տէ-կին, պիր չիֆթ կէօվէրէին գօշուլմուշ արապասընը, գէրին վէ մաի պուլլութ-լոր արասընտան պիր հայը վագըթ սէյր էթտիւմ. վէ կէօզլէրիմի աշաղը ալմատա խոխ, արթըգ Աթէնասըն ինֆիրագ էթ-միշ օլտուղունա միւթթալի օլտոււմ, վէ քէնտիլ քէնտիլի, շաիրէր թարաֆընտան նագշ ու վասֆ էտիլէն Եղուսեան ֆիր-տէվս կիպի պիր պէհիլթէ նագլ էտիլ-միշիւմ տիր սանըր ըտըմ:

«Օրատա Մէնտօրու կէօրտիւմ, պանա

թէվճիհի խիթապ պիրլէ — այ Տէլէմագ, ինսանա սէֆահաթ թէնէ ֆֆիւս էթտիրիր չու զալիւմ գըթատան, չու բիւր թաուէն ատատան ֆիրար էյլէ, տէտի. էն գուվ-վէթլու Ֆաղիլթէ տախի, պուրասընտա տիրէմէք իշթիւմալինտէ պուլլունուր, վէ անճագ՝ գաշմագ իլէ խէլաս պուլլուր:—

«Քէնտիլինի կէօրտիւլիւմ տագըգա-տա պոյնուէն սարըլըպ տէրաղուշ էթմէք խիթէտի խէմտէ, պանա՝ աեագլարըմ գըմըլտաեամաեօր, վէ տիգլէրիւմ թութ-մաեօր կիպի կէլիւր, վէ Մէնտօրա սարըլ-մագ ալմինտէ պուլլունան գօլարըմ խէ, տախիա պէնտէն գաշնմագտա պուլլու-նան պիր պօշ կէօլիլէի գօվալմագտա պուլլունուր խոխ:

«Պու չապա արասընտա ուեանըպ, օլ բիւեայը սէրաիրնիւմանըն պոտա իլահար թարաֆընտան իլհամ օլունմուշ պիր նա-սիհաթ օլտուղունու տէրք էթտիւմ. քէն-տիմի՝ սէֆահաթա գարըլ պիր գուվվէթ, վէ Գըպըլըլըրըն իշի թէնրէրվէրի-ւլէրինտէն իքրա հտէ պիլէճէյիմէ տուլմի էմիեէթ իլէ մալմալ օլմուշ պուլլունոււմ:

«Վէ գալլիմի էն գիեատէ տէլէն խու-սուս խոխ, Մէնտօրու՝ վէֆաթ խուսպ տէ Սսիլգա կէօլունիւն տալիտարը իւզլէրին-տէն կէշէրէք, սատըգլարըն մէսքէնի սէատէթլէրինտէ խքեան էյլմէքտէ տիր գաննընտա պուլլունտուղում օլմուշ խոխ:

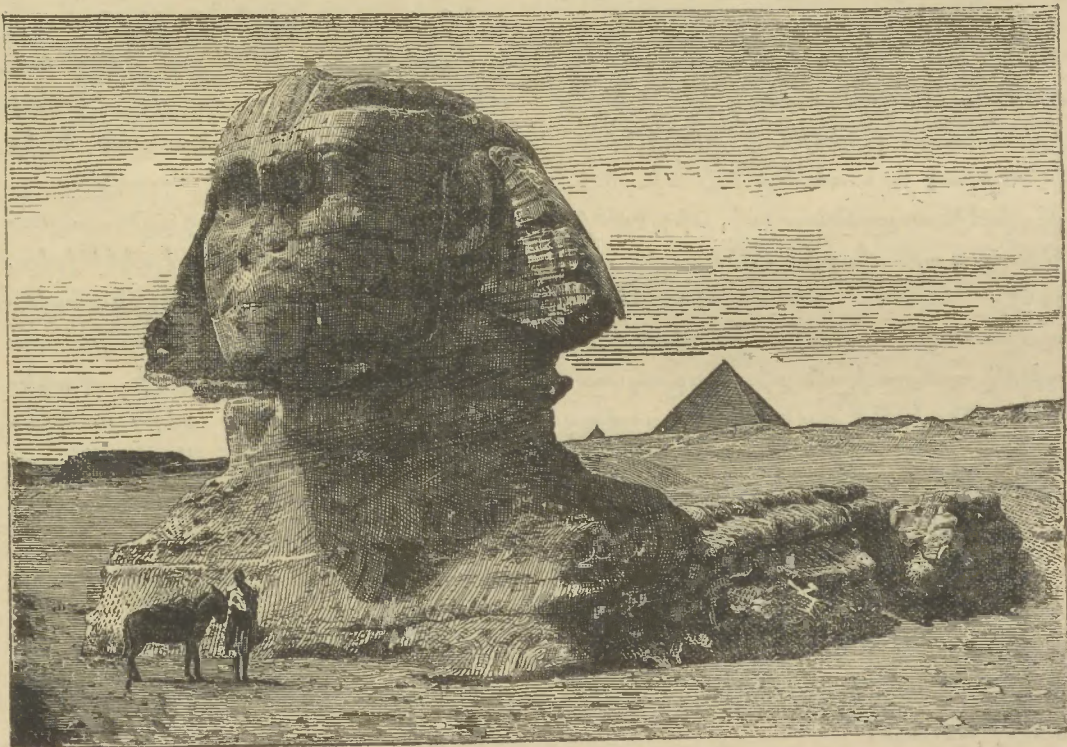
«Պու թէֆէքբիւր պանա՝ կէքի չէչմի սէլ կիպի ագըթալըրոր. վէ սէպէպի ֆէրեատըմը սիւվալ էտէնէրէ — վա-թանընը կէօրմէքտէն գաթը իւմիտ օլա-րագ, սէրաէրի կէզէն պիր զարիպէ, կէօզ եաշը տէօքմէք հէր վագըթ սէգա սըր — տէր խոխ:

«Լաքին՝ սէֆինէտէ պուլլունան քեաֆ-ֆէյի Գըպըլըլըլար, քէնտիլ քէնտիլէրինի ագըլըզճա գէվգ ու սէֆաեա վէրիլէր, վէ թէնպէլ քիւրէքճիլէր խոխ, քիւրէքէ-րինին իւզլէրին տիւշիւպ ույգու չէքէր-լէր խոխ. բէյիսէ կէլինճէ, պաշընը պիր չիշէք թաճ իլէ թէքլիլ էթմիշ օլտուղու թագտիրտէ, տիւմէնի սէֆինէի պը-րագմը, վէ էլինէ տախի եարըսընա

գատար պօշալթմըշ օլտուղու մէշնուտ
պիր իրիճէ շարապ թէստիսի ալմըշ օ-
լարադ, կէրէք քէնտիսի, կէրէք տի-
կէրէքի բաքոսուն գուտուղունը-
ղու իլէ ալթ իւսթ օլմաճասընա, վէ Ասու-
ղիկ իլէ Երոսուն աչգընա էօյլէ շարգը-
լար օգոււմագուս իտիլէր քի, էհլի Փա-
զիլէթ օլանլարըն տիւչարը տէհէթի պի
նիհասէթ օլմամալարը գապիլ տէյիլ իտի:

Ի Ս Ֆ Ի Ն Ք Ս

Պու քէլիմէյի Եունանի, Թաղեիդ
Եաթոտ պէնտ մանէասընը շամիլ պու-
լունտուղու հալտէ, պուրատա վաղ
օլունան ըէսիմէ պու իսմին վէրիլմիշ
օլմասը տըդգաթա շաեան պուլուն-
տուղունտան զիրտէ թէվզիհ օլունուր:

«Իշթ է պէօյլէճէ տէնիզ թէհլիքէլէրինի
ունութ մագտալար իքէն, անսըզըն պիր
ֆուրթունա տըր գօփուսպ, տէրեա իլէ
սէմաեը պիր պիրինէ գարըշտըրաւ. պին-
ճիրտէն գուրթ ուլմուշ րուզիկեարլար եէլ-
քէնլէրին իչնտէ ազգընճա մըրըտանըր-
լար, վէ սիեաճ սիեաճ տալկալար իտէ,
տարալարը ալթընտա ինլիմէքտէ պու-
լունան սէֆինէնին պէօյրիւնիւ տէօյմէք-
տէ օլուրլար իտի, պազի քէրրէ սէֆինէ-
միզ, պիր տաղ շէքլի ալան տալկալարըն
իւզէրինէ շըգար, վէ պազէն տաթի գա-
լիւմ ալնիզ սանըրսըն.քի պիզի զիրի կիր-
տապընա եուվարլամագ իւզրէ կէմիմիզին
ալթընտան գաչար իտի:

(Պագիսի ոսնրա)

Հուրուֆաթը Եունանիյէնին միւհ-
տիսի օլտուղու մէրվի պուլունան կադ-
մոսուն զէվճէսի, կօեա պիր գապա-
հաթտան տօլաեը, պաշը ինսան, վէ
վիճուտի դանաթլը արտուն շէքլինտէ,
վէ գույրուղու իտէ աթտէրհա ըէսմին-
տէ, պիր հէյպէթլի ճանաւարըղա
գալպ օլունարադ, Մըսըրըն էսկի փէ-
րէ շէհրինին եանլարընտա վէ պիր
պէլ պաշընտա պէքլէր իմիշ:

Պիւթիւն կիւն իշի՝ օրատան կէչէն-
լէրէ ճինաս սէօլլէր, զօր մուամմա-
լար, վէ միւզլիւմ պիլմէճէլէր սէօյլէ-

եիպ, պիլեմէտիքէրի հալտէ, պիլ մուսաղա ետթագ եէրինէ կէօթիւրմէք վէ փարչալաեըպ եէմէք իմիշ:

Լաբին մէշհուր իգիպոս, թէբէեէ կիտէր իբէն թուծուլուպ, վէ իսֆինքսի «Օ՛ դանկը հայվան տըր քի, սապահայլըն տէօրթ, էօյլէ վաղթի իքի, վէ ագչամ իւզէրի իւշ աեազլը տըր» տէեու սիւալ էթմէսինտէ — ինսան տըր. զիրա չօծուգլուգտա աեագտա տուրումաեարագ իքի էլի իլէ իքի աեաղը իւզէրինտէ սիւրիւնիւր. կէնճլիքտէ իքի աեաղը իլէ եիւրիւր. վէ իխթիեարլըղընտա իսէ, տիգլէրինին թապը գալմամագլա էլինէ պիր տէյէնէք ալմագ մէճպուրիեէթինտէ պուլունուր — տէմիշ, վէ պիլմէճէեի պիլմիշ օլմասը իչուն բիւրղազապ օլարագ քէնտիինի գաեալարա չարփըպ փարչալանմըշ, վէ եախօտ տիկէր պիր ըիվաեէթտէ իգիպոս թարաֆընտան գաթլ օլունմուշ իմիշ:

Իշթէ պու խահալի ճանապարհ իսֆինքս նամը վէրիլմէսինէ, զիր օլունան գաթլթայը թարիգլիլի, վէ եօլճուլարը թաղեիգ էթմէքլիլի սէպէպ օլմուշ օլուեօր:

Էսկի Մըսըրըլար վէ թէբէլիլէր իսֆինքսի աճաիպ սիւրէթլէր իլէ թէրսիմ գըլարագ, եախօտ պոշը ինսան, վէ վիճուտի արսլան գըեաֆէթինտէ պիր ճանվէրի մէրտում սանէմի եափարագ թափար իտիլէր. իշթէ օ՛ սանէմլէրտէն պիրիսի տախի, պուրատա վաղ օլունան ըէսիմտէ կէօրիւլէն, վէ Մըսըր չէօլիւ ի զէրինտէ էլեէվմ մէվճուտ օլուպ, վէ իսֆինքս իսմիլլէ միւսամիլէ պուլունան էհրամ տըր:

Մէզքիւր էհրամըն եաղընընտա պուլունան հայվան իլէ պիր Արապըն

Իսֆինքսէ նիսպէթլէ փէք ուֆագ կէօրիւնմէքտէ օլմասը, անըն հէյպէթ ու ճէսամէթինէ պիր տէլիլի քեաֆի տիր:

Հ Ի Ի Ս Ն Ի Ի Ա Խ Լ Ե Ա Գ

Օնպիրիմնի Աիւսիսէսէն իւլամ (սա. 175)

Էֆքեարը սագիմէտէն կէլէն տույկու էկէրչի ֆաղիլէթ սաեըլմաղ իսէ տէ, ֆաղիլէթին խատիմ վէ ըհօպէրի օլտուղունտան, հագգընա օլան էյլիք իչուն մէմնունիեէթ, վէ հագգընա օլմաեան էյլիք իչուն հագգընա օլմաեան ֆէնալըգ կիպի քէտէր կէթիրիւր. զիրա էմէլի ֆաղիլէթի միւքեաֆաթտա, վէ ֆէնալըղը միւճաղաթտա կէօրմէքտէն, վէ օլմաեա քի, ֆաղիլէթ էհիլէր տիւչարը եէիս ու ֆիւթուր, վէ ախեաղը մէզմումէ սահիպլէրի իսէ, տահա զիեատէ ճէսուր օլալար, վէ իսթիրահաթը պէշէրիլէեի պօղալար տէեու խալֆ էթմէքտէն իպարէթ տիր:

Պուրատա տէր իսէն քի «էյի առէմլէրին նաիլի շէրէֆ ու իգպալ օլմալարընա վաղտա պիր շէյ տէնիլէմէզ. անճագ ֆէնա առէմլէրին էյլիք պուլմալարը իչուն էսէֆ, վէ տիւչարը նէքպէթ ուֆէլաքէթ օլմալարը իչուն սէվինճ վէքէյֆ տույմագ, էկէրչի թապիաթա մուվաֆըգ իսէ տէ — Բառի աւառէֆ՝ աեղեաղ ճէրոց — թէնպիհի բուհունա զայըրը միւթապըգ տըր», տէեու. վէրէճէյիմ ճէվապ չու տուր:

Պիզիմ պահըմըզամէլէ թէճավուղ էթմէմէք իւղրէ սըրֆ պիր տույկու հագգընտա օլտուղու կիպի, մէզպուր թէնպիհ տախի, թապիլի տույկունուն քէօրլէտիլմէսի մանասընտա

օլամաներպ, անճագ՝ ֆէնալըղա ֆէ-
նալըղ իլէ մուգապէլէ էտիլմէմէսի
իչուն տուր:

Պունտան գօլայճա իսթիտլալ էտի-
լէ պիլիր քի, ֆէնալըղա էյլիք իլէ մու-
գապէլէ էթմէք էկէրչի թապիաթըն
տուկոլսունա մուվաֆըգ օլան «ակն
ընդ ական» մէպտէսինէ մուղաիր իսէ
տէ, ֆէնալըղարտան թէվէլլիտ, վէ
թէշէտտիւտ էտէճէք պիր թաղըմ
եէնի ֆէնալըղարա վէսիլէ վէրմիշ օլ-
մամագ, վէ խասմի՝ սիւրէթի նազի-
քեանէտէ մահճուպ, վէ տէ իղլամ
էյլէմիշ օլմագ ճիհէթլէրինտէն տօլա-
եը, պիր թէտպիրի միւթէպասիրանէ,
վէ ալի ճէնապլըգ օլտուղու զայրը
միւնքէր տիր:

Լաքին՝ էյիլէրին մագհար օլտուգ-
լարը էյիլիքլէրտէն տօլանը մահզու-
ղիեթ տույմագ կիպի, ֆէնալարըն
միւսթէհագ զընը պուլմալարընտան
նաչի գալպտէ պիր ֆէրահիեթ, վէ
նաիլի բէֆֆահ ու իսթիլրահաթ օլմա-
լարը իչուն իսէ մահզունիեթ հիսս
էթմէմէք, էյիիի ֆէնալտան թէֆրիգ
զըմննտա օլան իգթիտարըն ֆըգ-
տանը տէմէք օլաճաղը, վէ օ միսիլ-
լուլէր գատր ու գըյմէթ տէնիլէն
շէյի թանըմանան պի գայտ թագըմ-
տան մաատուտ պուլունաճաղը չիւպ-
հէսիզ տիր:

Էյեր թէրրար իլէ տէր իսէն քի,
«Մատամ քի տուկուլ ալէլին բիչրէվի
տիր. վէ մատամ քի հարաքէթին ի-
րատէյի ճիւղիյէնէ, վէ իրատէյի
ճիւղիյէնին տուկուլեա իրթիպաթ,
վէ միւնասէպաթը վար տըր, պլնա-
էն ալէյի զիքր օլունան տուկուլար
սըրֆ հիսսիեաթ հալինտէ գալմաներպ,
ագըպէթ ալէլէ թէճալուգ էտէր:

վէ պու հալտէ միւսթէհագգլըղը ի-
չին օլա պիլէ, ֆէնալըղտան ֆէ-
րահիեթ տույմագ, ինսանը հէր հալ-
տէ ֆէնալըղ թարաֆընա ճէզպ էյ-
լէր» տէեու պունա տա շու ճէվապը
վէրիլմ:

Էյեր ախէրինին էյլիլինտէն սուրու-
րու խալիսանէ, վէ ֆէնալըղընտան
էսէֆի խայրխահանէ տուկուլու,
հասպի օլմաներպ տա, պիր նէվի էս-
պաղը խուսուսիյէնէ մուալլագ իսէ,
պիղիմ տէտիլիմիզ հիսսիեաթը խալի-
սէտէն տէյիլ տիր:

Պու տուկուլար, պիր նէվի մէն-
ֆաաթը շախսիյէտէն, եախօտ միւ-
տահէնէտէն իլէրի կէլմիշ օլա պիլիր.
ամմա օ տէմտէ քէյֆլէրիտէ, էսէֆ-
լէրի տէ զաթլարընա ախտ պիր մէն-
ֆաաթ, եախօտ մաղարրաթ իչուն օ-
լաճաղընտան, պու հալ մէնֆաաթ-
բէրէսթիլք, վէ միւտահանէ ճիլիք տույ-
կուլարընտան մաատուտ օլարագ պի-
ղիմ սաատաըն տախիլինտէ տէյիլ տիր:

Քէզա, էյեր քի ֆէնա առէմէրին
նաիլի շէրէֆ ու իգպալ օլմալարընտան
տօլանը հիսս էտիլէն մահզունիեթ,
ասհապը լիեագաթըն մագհարը միւ-
քեաֆաթ օլմալարընտա տախի վու-
գու պուլմագտա իսէ, պու տա խու-
սուսիեթլէ գըսգանճըղտան, վէ ու-
մուսիյէթլէ պէտիսալըղտան իյէրի
կէլիպ, մէվզու ի պահսըմըղ օլան հիս-
սիեաթտան մաատուտ տէյիլ տիր:

Վէ եինէ պու տուկուլար հասպի
իքէն տախի մասարիւսէն վագը օլմագ-
տա, եանի իսթիհագըղ օլմանանլա-
րըն էյլիլինտէն տօլանը մահզունիեթ
եէրինէ մահզուղիեթ, վէ միւսթէ-
հագգ օլանլարըն իգպալի իչուն մահ-
զուղիեթ եէրինէ մահզունիեթ տու-

եռւմագտա խոհ, պու առ իգ պալին քէօրիւյիւ կիւի, գուվէյի թէմեի- ղիյէնին տէ քէօրիւյիւ սէմէրէսի օ- լուպ, պահսըմըղա էսաս իթթիխազ էյլէմիլ օլտուղումուզ տույկու պու առ տէյիլ աիր:

Պիղիմ պահս էթմէքտէ օլտուղու- մուզ տույկու, հէր ճիհէթտէն իլի- ջիքսիզ, վէ էֆքեարը ֆասիտէ վէ միւզիլրէնին քիւլիւսիւնտէն թահ- րիքսիզ օլտուղ, վէ գաթան ամէլէ թէճավուզ վուգու պուլմեարագ, եիւրէքտէ հասըլ օլտն սըրֆ պիր իսթիգամէթ տույկուսու տուր. զիրա նասըլքի աէնտի պու տույկունտէն սա- հիպի օլմանան տոտէմ, էյի տոտէմ օլ- մուզ օլտուղու կիւի, քէնտիտինէ ֆէ- նա թէէսիր վէրէն խուսուսաթտան տօլաեը, տույկու ամէլէ թէճավուզ էթսէ պիլէ, տույկուսունա գարըլ օ- լարագ, ֆէնայըղա էյլիք իլէ մուզա- պէլէ էտէն ինտան՝ տրթըգ պիւթիւն պիւթիւն տահասըլ քէմուէթտէն տէ- մէք օլաճաղը զայրը միւհթաճը իֆա- տէ վէ իթիսն սըլ:

Վէ էյէր պու տույկուլարըն նօգ- թայը իսթիգամէթի իլէ, իսթիգամէթ խարիճինտէ օլտն ճիհէթիլէրինին հա- լինի սօրտրսան, փէք աճաիպ պիր մէ- սէլէ տիր:

Էլվէլէրիտի շաղ օյաճագ եէրտէ սուրուր, վէ աճընաճագ եէրտէ աճը տուեարագ, վէ վիճաունըն, վէ գա- նճու թապիսթըն իճապ ու իգթի- ղասընտա պուլունարագ գալպէն ֆէ- րահիեթ պուլուր օլտուղու հալտէ, պաղիլէրի գըսգանճըլգ, վէ պէտ- խաշըլգ եիւլիւնտէն քէնտիտինէ զէր- րէթիւմա պիր զիեան վէ մազարթըլ օլմանան խուսուսաթտան տօլաեը կէ- ճէ կիւնտիւզ եանար թութուշուր. վէ օ եիւզտէն թապիսթըն կէճէլէրէ

հասը էթմիլ օլտուղու նէվմի իսթի- րահաթը պիլէ էլտէն ուշուրուր:

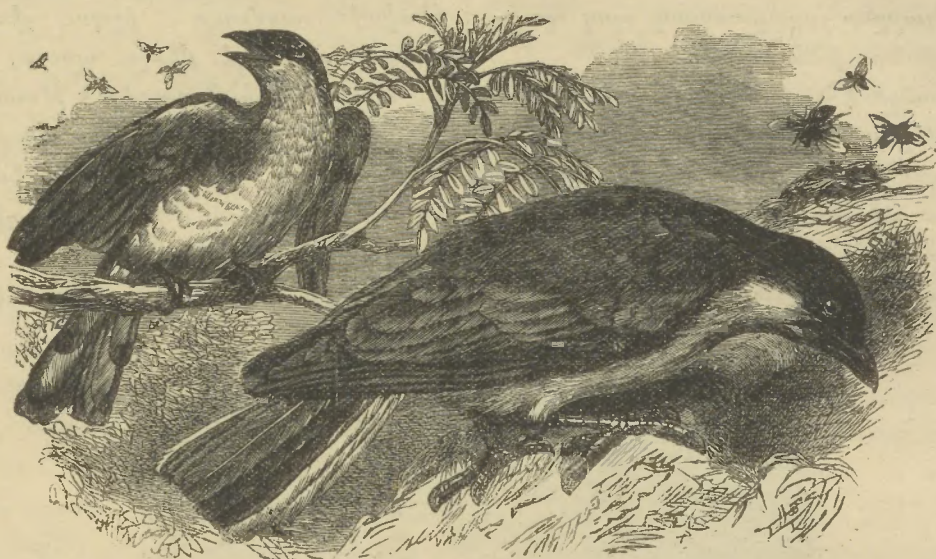
Պիրիտի ինսանիեթէ խըտմէթ, ա- տալէթէ հիւրմէթ, վէ ճիտտի սու- րուր իլէ գալպէ իթայը ֆէրահիեթ էյլէր օլտուղու սիւրէթտէ, տիկէրի ինսանիեթէ ըիգապէթ, ատալէթէ հագարէթ, վէ ճիտտի սուրուրա մա- աքիւս հարաքէթ էտէր:

Պիրիտի միհրիպանըլգ իլէ խուսու- սէն, վէ խայրխաշըլգ իլէ ումումէն միւսթէհագգ օլտն մուվաֆֆագիեթ ու միւքեաթաթլարը հիւսնիւ թէլագ- գը էթմէտէ կէզէր օլտուղու սըրա- տա, տիկէրի հասէտ վէ գըսգանճըլգ իլէ խուսուսէն, վէ պէտխաշըլգ իլէ ումումէն ախէրին էյլիլինի թաղիիֆ էտէրիմ սանըր, վէ պէյլէլիլէ նէֆ- սինճէ պիր խայըր, եախսու րուհճա- նիեթէ զազանաճաղընա ալտանըր:

Վէ քիմիտի տաթի զէնիլին վարմա- ղընտա օլտն սըլչա խաթէմիլ էլմու, վէ ֆաղըր վարմաղընտա պուլունան խաթէմիլ տէ, էլմուս տաթի օլտա սըլ- չա տէյի պիլէն, վէ զէնիլին օլմանան- լարա էյի շէյլաեըլգ կէօրէմէնէն կէօլ- լէր կիւի, ֆիքիւր կէօղիւ իլէ ամա օ- լարագ, քէօր իգպալին պախշիլէ- լիլլէ միւշէրրէֆ օյմուշ քիմանէլէրին մուվաֆֆագիեթիլինի, քէնտի ագլ ու իգթիտարլարը սէմէրէսի տիր տէյի պիլէրէք, պիր գարար էթէլլէլինէ սարըլըր, եաթաղլանտըղճա եալ- թագլանըր, վէ նիհանէթ քէնտիտի ալչաղլըգտա, վէ տույկուսու ամա- լըլտա գալըր:

Իմտի նէ տիր աճապա իչպու միւխ- թէլիֆ տույկուլարըն միյեարը հա- գըգիսի, էֆքեարը սագըմէ իլէ, ֆասիտէնին նէթիճէյի սէմէրէսի օ- լուպ, զիրտէ թագլիպէն պէեան օ- լունան տէօրտէր նէվի հիսսիեաթ տըր:

(Մապասի սօնրս)

ԱՍԵՂՆԻՄԱ. ՄԵՂՈՒԱՀԱԻ

Շու ալեմի ֆանիտէ զէվալը դուտ-
րէթսիզլէր, պիր դըմէթ, վէ իգպա-
լա գոնալար պիլէ, չօգ տէֆա ան-
տէն քէմալիլէ իսթիֆատէ էտէ պիլ-
մէքլիլէ գուտրէթլէրի թէալիւգ է-
տէմէնէրէք, ճիւղի պիր մէնաֆի իլէ
իթթիֆա էթմէք իւղրէ, զըմէթլէ-
րինի թաշընդ պիր սահիպ գուտրէթ
խաքիփայընա կէօթիւրիւր օլտուգլա-
րը մաալիւմ տիւր:

Նասըլ քի պիր թագըմ ֆագըր վէ
էմնաֆ ատէմէրին՝ էլլէրինէ կէչէն իշ
վէ թիճարէթի, ատէմի գուտրէթլէրի
սէպէպլիլէ պէճէրէմէնիպ տէ, գա-
սալարընա եասլանարագ, վէ լիրալա-
րընըն գուվլէյի ճաղիպէսինէ տաեա-
նարագ «Ուլու գուշուն զըմէթի ա-
եաղընա կէլիւր» տէնու ֆուրութպին-
լիք էտէն, վէ թօրլարընա տիւշէն տ-
վը իսէ, լիրա սաեէսինտէ սէսէթ-
մէքսիզլին իշ էտի վէրէն զէնկիլիլէրէ
տաշընդ կէօթիւրիւրէք, քէնտիլէրի
անճագ իշինտէն պիր թէլլալըղա գա-

նաթթա կէրի չէքիլիր օլմալարը, ճիւ-
վէյի կէրուունէյի ալէմ միեանընտա
չօգ տէֆա կէօրիւլիւր:

Իշթէ պուրատա բէսմի վազ օլու-
նան ասէլնիւմա գուշ տաիի, ինսան-
լարըն այնը հալտէ զայիֆ վէ գուտ-
րէթսիզ օլանլարընա փէք միւշապիհ
տիր:

Պու գուշ Հապէշիսթանըն էն կիւ-
ղէլ թայրլարընտան պիրիսի օլուպ, վէ
տաելնիւմա իսմինի իսէ, քէնտի հա-
րաքէթի սաեէսինտէ դաղանմըշ տըր:

Նիշուն քի, մաալիւմ օլտուղու իւղ-
րէ ասէլնիւմա պալ կէօսթէրիճի տէ-
մէք օլուպ, քէնտիսի պալը չօգ սէվէր,
վէ տաիւմա պիապատան եէրլէրտէ ա-
րը գօլանը տըրար կէզէր օլտուղու
հալտէ, պաղի քէրրէ քէնտիսինին պէ-
ճէրէմէնէճէյի սարպ եէրլէրտէ, վէ
աղամ գօլուգլարը իշինտէ պալ գօ-
վանընա բասթ կէլմէսինտէ, անտէն
պիր հըսսէ էլտէ էտէ պիլմէք իւղրէ
եօլ իւղէրլէրինտէ տուրուպ եօլճու
պէքլէր, վէ պիրիսինի կէօրուլքաէ,
պիր նէվի սէս չըգարարագ, վէ գա-

նաթլարընը չըրփըտարագ պալ պուլ-
տուղունու իմա էաէր:

Օրանըն էհալիսի պու գուշուն թա-
պիաթընը պիլտիյինտէն, իշարէթի
մէղպուրէնի հէր քիմ կէօրսէ արգա-
սընա տիւշիւպ կիթմէյէ մէճպուր
օլուր:

Պալ օլան մահալէ վասլ օլտուգլա-

թաթիմին օլունուր. իշպու չէօլին
սաթհը գում իլէ մէմու օլուպ, սու
վէ տղաճ կիպի հարարէթի թաաաիլ
էաէճէք շէյլէր փէք նատիր պուլուն-
տուղունտան, շիտտէթի հարր էսնա-
սընտա պէհէր գում թանէսի, պիրէր
ճընկը փարչասը կիպի օլուր:

Սէնէնին պիւսիւք գըսմընտա կէօ-

ՍԱՀԱՐԱ ՎԷ ԳՈՒՄ ՖՈՒՐԹՈՒՆԱՍԸ

ընտա, գուշ պիր միւնասիպ եհրտէ
պէքլէր, վէ կէօթիւրտիւյիւ առէմ
տախի պալը մէյտանա չըգարտըգտան
սօնրա քիւլլիսիւնիւ քէնտի ալարագ,
գուշա անճագ պիր ճիւղի իսպարիյէ
պըրագըր կիտէր:

ՍԱՀԱՐԱ ՎԷ ԳՈՒՄ ՖՈՒՐԹՈՒՆԱՍԸ

Աֆրիղանըն վասի Սահարա չէօլի
թէքմիլ էվրօպանըն նըսֆը, եախօտ
պահըր սէֆիտին իւշ միսլի գատար

լին գուրու, վէ ըսըճագ հավասը,
աթէշի ըհնքտէ պիր պուղու չէքլի ա-
լըպ, վէ աֆագ իսէ աթէշֆիլան տաղ-
լարըն նար ըհնկիլլէ փարլամագտա
պուլունուր:

Թէքմիլ չէօլին նէպաթաթը առի-
յէսի, մահսուլլու մահսուլսուգ տի-
քէնլէրտէն, վէ քէսիրէն պիր նէվ սիւն-
կէրիմի չալը, վէ նատիրէն տախի
խուրմա աղաճլարը կիպի շէյլէրտէն
խաարէթ աիր:

Սաղմ (գումգ) վէրիճի աղաճլար
չէօլին աշաղը եագասընտա, վէ Սէ-

նեկամպիա թարափընտա թէնէպ-
պիւթ էտէր օլտուղունտան, մայմուն-
լար իյէ եապան քէչլէրի, գըլլէթի
պաշէատա զիքր օլունան պիթ կէլլէր
իլէ, վէ սիւրիւ սիւրիւ տէվէ գուշ-
լարը սայլանկէօլլէր վէ քէրթէքէլէ-
լէր իլէ տօետարար. վէ արսլանլար քէ-
լէնքէր, վէ եըլանլար իսէ, իշպու
միւսիֆ օվանըն աէհէթ ու հէյպէ-
թինի գաթ պէ գաթ արթըրմագտա
պուլունուրար:

Պու հէյպէթի չէօլուն իշինտէ եէր
եէր տէ, ուլու վէ միւնպիթ օվալար
պուլունարագ, ովաւիս թէսմիեէ օլու-
նուպ, եօլնու քետարպանլարը օրալարա
էնէր օլտուղու կիպի, պագի կէօէքէ
Արապլար տախի աիլէլէրի, վէ հայ-
վանաթ վէ էշեալէրի իլէ օրալարաւ
իւքեան էտէլլէր:

Պու չէօլտէն եօլնուլուգ էսնասըն-
տա, եօլնուլարը տիւշարը խավֆ ու
հէյէճան էտէն խուսուսաթտան էն
տէհէթիսի գում ֆուրթունասը տըր:

Շէօլլէ քի սէմուսու չէտիտէ, գում-
լարը հէյպէթի տէնիզ տալկալարը
կիպի դապարտարագ, պիր եանտան
ալլապ տիկէր եանա սավուրմասընտա,
տուրկուն չէօլ ատէթա պիր ֆուր-
թունալը տէնիզ հալինէ թէհալվիւլ
էտէր. վէ բուզիկեարըն էօնիւնէ դա-
թըլան գումլար իսէ, դարա պուլութ-
լար կիպի հավաեը գուշատարագ, եէ-
րի կէօլիւ պիր պիրինէ գարըշտըրըպ
զընտան քէսէր:

Եօլնուլար պու ֆուրթունանըն վու-
գու պուլաճաղընը, էն էվլէլ հավա-
տա զաեթ պիր տուրկունուգ, վէ
աֆագտա իսէ քէնտիլէրինէ եագըն-
լըգ կէօրմէքէլէ քէշֆ էտիպ, էկէր
ֆուրսաթ պուլա պիլիլէր իսէ գու-
շարլար. եօգ քի ֆուրթունա եագա-

լար իսէ, հայվանարընտան աշաղը է-
նիպ, եիւղիւսթիւնէ հէրէ գափանա-
րագ, կէօլլէրի իլէ պէրապէր աղըղա-
րընը պու բունլարընը մուհաֆաղա էթ-
մէքտէն պաշգա չարէ եօգ տուր:

Սահարաւա աթ վէ տէվէ իլէ հայ-
վանաթը սախիէ տախի, քէնտիլէրինի
ֆուրթունաւտան օ եօլտա մուհաֆա-
ղա էթմէքլիլի էօյրէնմիշ տիրլէր: Պու-
րաւա վաղ օլունան բէսիմ գում ֆուր-
թունաւտան գաշան եօլնուլարըն ա-
ճընաճագ հալինի իմա էթմէքտէ տիր:

ԷՆԻՆԵ՞ ՄԻ ՈՒԶՈՒՆՈՒՆՍ. ՄՐ.

Ճէնէթմէքեան ֆիրտէվսիաշիեան
Սուլթան Սէլիմի Սալիս Հաղրէթլէրի
պիր կիւն վէզիլինէ « ինսան նասըլ օ-
լուպ տա թէնպէլ օլա պիլիր » տէեու
իղհալը թէաճճիւպ իլէ սիւալ պու-
եուրմալարընտա « Փատիշահըմ տէր
վէզիր. պիր կիւն թէպտիլէն թէնպէլ-
խանէեի թէշրիֆ իլէ, թէնպէլլէրի
մուաեէնէ պու եուրուր իսէնիզ մաա-
լիւմիւ Շահանէմիզ օլուր: »

Պունուն իւղէրինէ պիր կիւն թէպ-
տիլէն թէնպէլլիւանէեէ կիտէրլէր քի,
թէնպէլլէրին քիմիսի եան կէլլէրէք,
քիմիսի սէրիլէրէք ուլղու չէքմէքտէ,
քիմիսի տախի չուպուղունու թիւթ-
տիրմէքտէ օլուպ, հիշ պիրիսինտէ
գաթման հարաքէթ, վէ հաթթա ա-
րալարընտա պիր սէօհպէթ տախի
եօգ իսի:

Փատիշահ պունլարըն ֆէվզ էլ զաեէ
գայտըղըղլարընը կէօրիւնճէ, քէն-
տիլինի աննաթ տըգտան սօնրա պիրէր
արշըն զըմըլտամալարընը էմի էթմիշ:
Խէնպէլլէր եէք տիլ եէք զէման «ա-
ման Փատիշահըմ արշընըն էնինէ մի
զըմըլտաեաճաղըղ եօգսա ուղունու-
նա մը » տէեու պաղըշմըշլար:

Մ Ա Թ Ի Մ

ՏԻԿԻՆ ՏԻՐՈՒՀԻ ԳԱԶԱԶԵԱՆ

ԶԵՎՃԵՑԻ ՄԻԻԹԵՎԵՅԱ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՎԷ ՄԱՏԷՐԻ ԲԱՐՍԵՂ ՎԷ ՅԱԿՈԲ ԷՖԵՆՏԻ
Գ Ա Ջ Ա Ջ Ն Ա Ն

Շու ֆանիտէ զօնչէ կիւլիէջ օլուր օլմագ ան քիւշատ ,
Վուրտու զաֆիլ սէմուսու թէլի սօլտուրաու նուր ճէմալիմ .
Թէրճէմէյի հալիմ օլտու նուհուսէթէ պիր միրաթ ,
Ալուլ տարար բէնչէսինէ Ֆէլէք օլ ճէլ ճիհալիմ :
Զալիմ էճէլ բահմ էթմէտի ճէ սէրվէթ ճէ ճէմալէ ,
Կէնճ չաղըմտա իքի մասաուս իլէ զալուրմ միւնհալլէ ,
Պէնիմ իշուն տիւնէա հարամ օլտու , հէր շէյ ճաֆիլէ ,
Կէյտիմ զարա թութոուս մաթէմ արթուր հէր տէմ մէլալիմ :
Եիւզ պին վաալէ թէզվիճ իշիւն չըզաը ճէչէ թալէպքեար .
Քիմի իզպալ քիմի տէվլէթ քիմի շէրէֆ լէ ճամտար
Լաքին չունքի տատը Հազգտան պանա օլնուշ տու իզհար ,
Ճիւմլէսինի բէտուլէ վէրտիմ ֆազիլէթէ թամ մէյիմ :
Կէլտի պանա լանէյի ճիւղտ կիպի իշպու ֆանի տար ,
Խաթէրսէն օյ հա պիր սուլթան ճէ սէպաթ վար ճէ զարար ,
Պու ալէմտէ հայֆան քի եօզ , սէաուլթէ պիր մէտար ,
Խշթէ սանա պիր իպրէթ տիր շու մաթէմնաք անվալիմ :
Իքի ճիւման ֆէրզէնտիմէ վէրիպ քիւլիւ իւմիտիմ .
Գաշսէրի տէ օն տօզուզ երլ հասրէթ իլէ էրիտիմ ,
Ազըպէթտէ տիտար իշուն , ճուն աթարագ պէն կէլտիմ ,
Լաքին հէյ վա՛խ շու զալիմ խաք էյլէմիշ ճէզպ էճէլիմ :
Խշթէ սանա պիր պախթը շում տահա , սէյր էթ այ աուէմ ,
Նէ տէեիպ տէ կիւվէնիրսին պազի՞մի տիր պու ալէմ ,
Հէլէ քէնտիմ հիշ կէօրմէտիմ , սէաուլթէ պիր խուրրէմ ,
Թաքի պաստը էլլի իւշէ զատէմի՝ սինն ու սալիմ ,
Թէրք էյլէտիմ իշթէ պու կիւն շու ճայկեսհը մաթէմի ,
Տիւնէա ախրէթ զազանտըղըմ անճազ իքի ճէվ համի ,
Պու ճիհանտէ զիքրիմ իշիւն քեաֆի էվլատ իզտամի ,
Պազասընտա գըլար մէսուտ ինշա Ալլահ ամէլիմ :

1883 Յուլիս 29 Ուրբաթ